

مرکز مطالعات ایرانی پورداوود

در آوریل ۲۰۱۷، مرکز مطالعات ایرانی پورداوود کارگاهی در زمینه تاریخ و تمدن ایران، سنت ادبی، شفاهی و آیین کتابت، اندیشه‌ها و آداب دینی برگزار کرد. در این کارگاه دوازده روزه که از ۱۹-۲۰ آوریل ۲۰۱۷ برگزار شد، ۲۵ نفر شرکت کردند که پرازد اکتور شروو (دانشگاه هاروارد)، آنتونیو پانائینو (دانشگاه بولونیا) و دیوید استروناخ (دانشگاه برکلی) از جمله شرکت‌کنندگان در این کارگاه بودند. در این کارگاه مباحثی چون منابع و موضوعات فرهنگی، دین زردشتی، دین عیلامیان در دوران هخامنشیان، آداب دینی ایرانیان در میان یونانیان و اشکانیان، آداب نوشتن و نسخه‌برداری و سنن شفاهی به بحث گذاشته شد.

مریم رضایی

دومین همایش بین‌المللی زبان‌ها، گویش‌ها و زبان‌شناسی

مؤسسه پژوهشگران اندیشمند اهواز با همکاری دانشگاه شهید چمران و چند دانشگاه دیگر، دومین همایش بین‌المللی زبان‌شناسی، زبان‌ها و گویش‌های متفاوتی مانند فارسی، عربی، ترکی و کردی را برگزار کرد. این همایش که با حمایت سیویلیکا در ۱۲-۱۳ بهمن ماه ۱۳۹۶ برگزار شد، فرصت مناسبی برای به اشتراک گذاشتن یافته‌های علمی متخصصین در زمینه‌های متفاوت زبان‌شناسی، ادبیات و ترجمه بود. محورهای این همایش آواشناسی، واج‌شناسی، صرف و نحو، تجزیه و تحلیل کلام و کاربردشناسی، معنی‌شناسی، گونه‌شناسی زبانی، زبان‌شناسی تاریخی، زبان‌شناسی تطبیقی، روان‌شناسی زبان، جامعه‌شناسی زبان،

عصب‌شناسی زبان، زبان‌شناسی رایانه‌ای، زبان‌شناسی پیکره‌ای، جامعه‌شناسی زبان، سبک‌شناسی، آموزش، برنامه‌ریزی و ارزیابی زبان‌ها و گویش‌ها، دوزبانگی، ادبیات معاصر، ادبیات تطبیقی، ترجمه، زبان‌شناسی دینی بود. عناوین برخی از این مقالات به شرح زیر است:

«بررسی نمونه‌هایی از واژگان گویشی در متون فارسی زردشتی» (شیمای جعفری دهقی)، «بررسی شباهت‌ها و تفاوت‌های واجی بین گویش براهویی رودبار جنوب و گویش لاشاری ایران‌شهر» (فاطمه شیبانی‌فر، آگس کورن)، «بررسی مقابله‌ای حرف اضافه در زبان فارسی و ترکی آذربایجانی» (ناصر رشیدی و لیلا نقوی)، «بررسی زبان‌شناختی حسن تعبیر در گویش کردی کلهری» (نعمت جهان‌فر و فریبا موقوفه‌یی)، «برخی تغییرات تاریخی همخوان‌ها و واکه‌ها در گویش عربی خوزستانی شهرستان آبادان» (نوال بحرانی)، «مقایسه تطبیقی انواع فعل بین زبان ترکی آذری شهر باکو و ترکی قشقایی شهر جوققان» (فاطمه مرادیان فرد جوققانی)، «بررسی مجهول در گویش بختیاری بر مبنای رده‌شناسی زبان» (غلامرضا خادمی، لیلا سوری)، «ساخت مجهول در زبان سمنانی: دیدگاهی رده‌شناختی» (احسان ابراهیمیان)، «بررسی فرایندهای واجی پربسامد در گویش لری دهدشتی براساس نظریه خود واحد» (ماریا امیری، صدیقه ملک‌پور و آمنه زارع)، «لهجه خلخال‌ی ادامه‌دهنده زبان باستان آذربایجان» (آهارون وارطانیان)، «گروه حرف تعریف در گویش کردی کلهری» (نعمت جهان‌فر، فریبا موقوفه‌یی).

مریم رضایی

تغییر و تماس در زبان‌های هندواروپایی کهن

دانشگاه‌های پیزا و آکسفورد در آوریل و می سال ۲۰۱۸، میزبان برگزاری همایشی با موضوع تغییر و تماس در زبان‌های هندواروپایی کهن^۱ بودند. در هر دو دانشگاه طی دو روز بیست‌وچهار عنوان مقاله ارائه شد که عناوین برخی از آنها به شرح زیر است: «تغییر و

دگرگونی در ساختواژه جهت انعکاسی‌های هندواروپایی^۱ (لورا گریستنبِرگر، دانشگاه وین)^۲، «آینده اطنابی در سنسکریت»^۳ (جان لوو، دانشگاه آکسفورد)^۴، «شناخت مکانی و چارچوب‌های ارجاع در هندواروپایی»^۵ (آناماریا بارتولوتا، دانشگاه پالمو)^۶، «نفی هم‌پایه در ایرانی باستان و بازتاب آن در عیلامی هخامنشی»^۷ (خوان بریسنو - ویلاوبوس، دانشگاه مادرید)^۸، «تنوع واژگانی در اوستایی نو: مسئله واژگان اهورایی و دیوی»^۹ (الیزابت توکرف دانشگاه آکسفورد)^{۱۰}.

مریم رضایی

برگزاری مدرسه تابستانی زبان و زبان‌شناسی در دانشگاه لایدن

در این مدرسه تابستانی که از ۸-۲۱ جولای (۱۶-۳۰ تیر) در دانشگاه لایدن برگزار شد، ولیزار زادوفسکی زبان اوستایی و زبان‌شناسی تاریخی از دیدگاه هندواروپایی تطبیقی، الکساندر لوبوتسکی دستور تاریخی سنسکریت، اگنس گرن زبان‌های حاشیه دریای خزر، دزمند دورکین - مایسترارنست مقدمه‌ای بر زبان خوارزمی را تدریس کردند.

در کلاس اوستایی، متون اوستایی از دیدگاه دینی و نیز بازسازی شعر، اسطوره و فرهنگ دوره هندواروپایی و هندوایرانی بررسی شد و باتوجه به اهمیت این متون در بازسازی اسطوره‌ها و سنن هندواروپایی، بخش‌هایی از اوستا شامل یسنا، خرده‌اوستا، یشته‌ها، وندیداد، هفت‌ها و گاهان خوانده شد. در این دوره با ارائه شواهد، تفاوت‌های میان اوستایی جدید و قدیم بیان شد و شباهت‌های آوایی میان اوستایی، سنسکریت و دیگر زبان‌های اصلی هندواروپایی بررسی شد.

1. "Variation and Change in the Voice Morphology of Indo-European Reflexives"

2. Laura Grestenberger (Universität Wien)

3. "The Sanskrit Periphrastic Future"

4. John Lowe (University of Oxford)

5. Spatial Cognition and Frames of Reference in Indo-European

6. Annamaria Bartolotta (Università di Palermo)

7. "Old Iranian Correlative Negation and Its Reflection in Achaemenid Elamite"

8. Juan Briceño-Villalobos (Universidad Complutense de Madrid)

9. "Lexical Variation in Younger Avestan: the Problem of the 'Ahuric' and 'Daevic' Vocabularies Revisited"

10. Elizabeth Tucker (University of Oxford)

در کلاس‌های سنسکریت، تحول و گسترش دستور زبان تاریخی سنسکریت تحلیل شد. در هفته اول تحول‌های آوایی اصلی به منظور دستیابی به الگویی ثابت، بررسی شد و در هفته دوم صرف تاریخی (اسم، ضمیر، فعل) مطالعه شد.

در این مدرسه، اگنس کورن، زبان‌های رایج حاشیه دریای خزر مثل گیلکی، مازندرانی و تالشی، را تدریس کرد. دانشجویان متون مربوط به این زبان‌ها را خواندند و ساختار دستوری آن را با دیگر زبان‌های ایرانی میانه مقایسه کردند.

نگاه کلی به دستور زبان خوارزمی و تعیین موقعیت زبان خوارزمی در میان زبان‌های ایرانی میانه با بررسی و تجزیه و تحلیل متون، از جمله اهداف این دوره بود که تدریس آن را با تمرکز بر منابع عربی و کتاب آثار زبان خوارزمی در *فتیة‌المنیه*^۱ دزمند دورکین - مایسترارنست بر عهده داشت.

مریم رضایی

---

1. *The Khwarezmian Element in the Qunyat al-Munya*, Arabic Text Translated by Hasan Amarat and D. N. MacKenzie, London: 1990.